

God oppvekst Handlingsprogram 2008 – 2018 i Vestfold

Et felles løft for at barn og unge i Vestfold skal få gode oppvekstvilkår og bli kvalifisert til arbeidslivet.

KS-Vestfold og Fylkesmannen i Vestfold

Januar 2009

Innledning

På et ”torsdagsmøte” i mai 2007 drøftet man utfordringene i forhold til den betydelige andelen av unge mennesker som ikke får fullført sin utdanning eller kommer inn i et ordnet arbeidsforhold. Konklusjonen på møtet ble at Fylkesmannen i Vestfold og KS Vestfold skulle utarbeide et handlingsprogram som kunne utgjøre en del av grunnlaget for videre arbeid i fylket med å minske tallet på unge som faller utenfor et velorganisert utdannings- eller arbeidsløp.

En arbeidsgruppe har vinteren 2007/2008 gjennom møter lagt grunnlaget for dette forslaget til handlingsprogram. Grappa har hatt følgende medlemmer:

Thorbjørn Nygaard, KS/Vestfold fylkeskommune
Unni Bu, KS/Re kommune
Ann-Kariin Iversen, KS

Bjørn Strandli, FM Vestfold
Svein Lie, FM Vestfold
Kåre Hoel, FM Vestfold

Tor Henning Sundeng, NAV har deltatt på noen av møtene i grappa.

Lars Fredrik Eriksen, Bjørg Pran og Eldar Dybvik har fungert som sekretærer.

I BAKGRUNN

I de senere årene har det vært stigende oppmerksomhet rundt det økende antall ungdommer som faller ut av skolen og som ikke kommer inn i arbeid etter endt skolegang.

I 1994 var ca 600 000 nordmenn i arbeidsalder utenfor arbeidslivet. I dag er tallet ca 700 000, en økning på 100 000 i løpet av 13 år. Denne utviklingen kan ikke alene forklares med at folk er blitt sykere eller at flere er blitt økonomisk uavhengig av arbeidsinntekt og derfor velger å stå utenfor arbeidslivet. En del av forklaringen vet vi kan skyldes strukturelle og individuelle forhold knyttet til kvalifisering og rekruttering til arbeidslivet. Utviklingen er også paradoksalt i forhold til arbeidsmarkedets økende behov for arbeidskraft.

Det bekymringsfulle ved frafallsproblematikken og slik den har utviklet seg kan oppsummeres slik:

1. Stort frafall fra utdanning og arbeid skaper store velferdsproblemer. Dette fører i mange tilfeller til utvikling av ensomhet, helseproblemer, rusmisbruk og kriminalitet.
2. Med dagens velferdssystem og den sterke økningen i bruk av offentlig tjenester (trygd, sykepenges, sosialtjenester, helsetjenester osv) kan det være et tidsspørsmål hvor lenge samfunnet vil klare å finansiere ønskelige tilbud og tiltak.
3. Det er betydelig mangel på arbeidskraft i helsevesenet, eldreomsorgen og deler av det privat næringsliv. Samfunnet har et økende behov for aktive hender.

Det er et felles samfunnsansvar å tilrettelegge for at barn og unge får gode oppvekstvilkår og en meningsfull hverdag. Gjennom forskning og utviklingsarbeid har vi mye kunnskap om hvem som står i fare for å frafalle skole og arbeidsliv, mange av disse risikofaktorene ser vi tidlig i et barns liv. Jo tidligere et problem oppdages og innsats settes inn, desto større er

sannsynligheten for en positiv utvikling. Et godt forebyggende arbeid setter *brukerne* i sentrum og anerkjenner deres ressurser og behov. For å hindre at barn og unge blir kasteballer i et system eller gjenstand for faglig eller økonomisk drakamp må alle etater og tjenester være kjent med sitt ansvar. Samtidig må det være et godt samarbeid på alle plan. Hvem som har ansvar for å sette i gang og for å gjennomføre tiltak, skal framstå som klart og tydelig for brukerne.

Forebyggende barn- og ungdomsarbeid:

I rundskriv Q-16/2007 fra 6 departement ble alle landets kommuner bedt om å prioritere det forebyggende barne- og ungdomsarbeidet. Hovedbudskapet i rundskrivet er at godt forebyggende arbeid er et viktig veivalg og en god investering for framtiden.

Forebygging er en av de viktigste investeringer et samfunn kan gjøre – først og fremst ut fra menneskelige hensyn, men også ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Forebygging innbefatter alt fra det som gjøres for å skape gode og trygge lokalsamfunn til innsats som spesielt retter seg mot å begrense, stanse eller snu en negativ utvikling. Forebygging handler både om å tilrettelegge for en positiv utvikling uten at et konkret problem er identifisert, og om å stanse en negativ utvikling som er identifisert eller har utviklet seg. Forebyggende arbeid rettet mot barn og unge har ofte fokus på utfordringer knyttet til fysisk- og psykisk helse og lærevansker eller negativ atferd knyttet til vold, kriminalitet, mobbing og rus.

Forebyggende virksomhet og samarbeid er nedfelt i en rekke lover og regelverk, som blant annet barnevernloven, barnehageloven, opplæringsloven, lov om tannhelsetjenester, alkoholloven, sosialtjenesteloven og politiloven. FNs konvensjon om barnets rettigheter fremhever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner. Forebygging har også vært sentralt i ulike sentrale satsningsområder som kunnskapsløftet, rammeplan for barnehage, opptrappingsplan for psykisk helse, opptrappingsplan for rus, NAV-reformen, folkehelsemeldingen med mer.

For å sikre at det forebyggende arbeidet får den nødvendig status og prioritet, må arbeidet forankres på øverste politiske og administrative nivå. De kommuner som har lyktes best i sitt forebyggende arbeid, har som regel et sterkt engasjement fra ledelsen i kommunen. Arbeidet bør også forankres i kommunens overordnede planverk. Derfor må kommunene ha en helhetlig tilnærming og ikke nøye seg med en strategi for rusproblemer, en for psykisk helse, en annen for ungdom som begår kriminalitet osv. Helse i plan er et godt verktøy for å sikre denne helhetlige tilnærmingen som har som formål å endre levekårsindeksen på en positiv måte gjennom systematisk arbeid.

Å bidra til positiv utvikling gjennom tilbud av høy kvalitet til rett tid, er det overordnede målet med den forebyggende innsatsen. Mange barn og unge har behov for tiltak og tjenester fra flere instanser. En sentral forutsetning for å lykkes med forebygging er derfor et godt tverrfaglig og tverretatlig samarbeid. I Vestfold er det blant annet inngått partnerskap for folkehelse med de fleste kommunene, og det er inngått overordnet avtale mellom Psykiatrien i Vestfold og de enkelte kommunene. Videre har KS og Arbeids- og inkluderingsdepartementet inngått avtale om å styrke samarbeidet mellom NAV og utdanningsmyndighetene i fylkeskommuner og kommuner. Behovet for bred forebyggende innsats finnes i alle kommuner, men det finnes ingen enkel oppskrift på hvordan arbeidet lokalt skal organiseres. Lokale hensyn og behov, utfordringer og særtrekk spiller inn. Basert på kunnskap fra utviklingsarbeid og forskning kan imidlertid *tidlig innsats, tiltak basert på kunnskap og samordning og samarbeid* trekkes frem som prinsipper som bør vektlegges i det forebyggende arbeidet.

Mye forebyggingsarbeid utføres i kommunene og fylkeskommunen og på statlige nivå i Vestfold, se vedlagt oversikt over regionale prosjekter. Arbeidet er forankret i fylkesplanen for Vestfold, kommuneplaner, og ulike avtaler om forpliktende samarbeid er inngått. Mye kunnskap og erfaringer foreligger, men det er fortsatt mye å hente når det gjelder tverrfaglig samarbeid og forpliktende systematikk i arbeidet, og i å implementere eksisterende avtaler i den enkelte organisasjon.

Forebyggende arbeid – forebygge frafall i skole:

Med bakgrunn i regjeringens handlingsprogram mot fattigdom ble det i perioden 2004 til 2007 gjennomført en nasjonal satsning ”Satsing mot frafall”. Satsningen hadde som mål å forebygge frafall fra videregående opplæring, bedre statistikkgrunnlaget og dokumentasjonen om frafall og å fange opp og veilede ungdom som faller ut tilbake i arbeid eller utdanning. Alle fylkene deltok i satsningen.

SINTEF har evaluert tiltaksarbeidet og sett på hva som syntes å ha god effekt, og har i sin rapport av februar 2007, ”Intet menneske er en øy”, konkluderte med at det er mange og sammensatte årsaker til at elever avbryter videregående opplæring. Tiltak som synes å ha god effekt er bl.a.:

- styrket yrkes- og utdanningsveiledning for elever
- økt involvering av foreldre
- kompetanseutvikling for rådgivere, kontaktlærere, NAV-ansatte o.a.
- informasjonsutveksling og samarbeid om utsatte elever mellom ungdomsskole og videregående skole
- fokus på å få til en god skolestart
- planlagte, alternative opplæringsløp som fører til kompetanse på lavere nivå enn fag-/svennebrev
- alternative opplæringsarenaer for elever som ikke finner seg så godt til rette i den vanlige undervisningen
- rask oppfølging med elever ved fravær

Evalueringen påpeker imidlertid at det ikke finnes noen revolusjonerende enkelttiltak for å forhindre frafall. Langsiktig og målrettet arbeid på mange fronter samtidig er det som gir resultater.

SINTEF påpeker i sin rapport at arbeidet må foregå kontinuerlig og forankres som en del av hele skolens oppgave. I tillegg må skolen kunne samarbeide godt med så vel egne støttetjenester (Oppfølgingstjenesten og pp-tjenesten) som med ansvarlige etater i kommunen, for eksempel sosialtjenesten, barnevern og helsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og NAV. Det er viktig å ha klare ansvars- og oppgavefordelinger, slik at alle aktuelle personer og institusjoner vet når de skal trå til og hva de skal gjøre. Samtidig er det sentralt å opprettholde fokuset på arbeidet mot frafall i skolen og at arbeidet blir forankret i langsiktig planverk hos alle aktørene.

I arbeidet med å forebygge frafall i de videregående skolene i Vestfold, har det vært viktig å dreie innsatsen fra ulike enkelttiltak til et helhetlig grep mot ”bedre gjennomføring av videregående opplæring for alle”. Dette handler i første rekke om elevenes mestring og mestringsopplevelser. Opplæringslovens § 3-3 sier at videregående opplæring skal føre fram til:

- studiekompetanse med vitenmål
- yrkeskompetanse med fag-/svennebrev
- kompetanse på lavere nivå

Undersøkelser viser at kompetanse på lavere nivå i svært liten grad er brukt som et planlagt opplæringsløp mot en realistisk sluttkompetanse, og som kvalifiserer for arbeid.

I dag har halvparten av arbeidsstokken i Norge ikke høyere utdanning eller fag-/svennebrev. Dette betyr at arbeidsmarkedet har ledige jobber og trenger arbeidskraft for langt flere enn de som har studiekompetanse eller fag-/svennebrev. Dagens utdanningssystem er imidlertid i liten grad utviklet for å håndtere dette. Tall for gjennomføring av videregående opplæring viser at om lag en tredjedel av elevene innen yrkesfaglig opplæring fullfører ikke med fag-/svennebrev. Det er en utfordring å utvikle, befeste og planlegge for ulike yrkesfaglige opplæringsløp som kvalifiserer de unge til arbeid, men hvor det ikke kreves høyere utdanning eller fag-/svennebrev. Her er det avgjørende at kommuner, fylkeskommunen, NAV arbeid og partene i arbeidslivet samarbeider.

I Vestfold er det gjennomført flere sentrale og lokale prosjekter og tiltak for å bedre oppvekstvilkår for barn og unge og redusere frafall i skole som har gitt positive resultater. Her kan nevnes LOS-prosjektet, gjennomføringsprosjektet, YOU-prosjektet og Bortvalg og kompetanse, Helse i plan m.m. Det er viktig og trekke med seg de positive erfaringer i tidligere iverksatte tiltak i arbeidet med handlingsprogrammet.

II HOVEDPRINSIPPER SOM SKAL LEGGES TIL GRUNN

Barn og unges oppvekstvilkår fastsettes i stor grad ut fra kommunale beslutninger og gjennom kommunale tilbud og tjenester. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere hvordan forebyggende arbeid skal prioriteres innenfor gjeldende lover og regelverk. En rekke av de nasjonale målene på barne- og ungdomsområdet er ikke nedfelt i lov- eller regelverk. Dette gir kommunene stor handlefrihet, men åpner samtidig opp for ulikheter i lokale tjenester og tilbud til barn og ungdom. Den kommunale barne- og ungdomspolitikken må ta utgangspunkt i lokale forhold og bør stimulere til et godt tverrfaglig samarbeid. Samtidig må innsatsen bygge på overordnede mål og rammer for å sikre barn og unge mest mulig likeverdige tilbud og tjenester.

Det er kommunene, fylkeskommunen og de aktuelle statlige etater som har ansvar for å gjennomføre de nødvendige tiltak, planarbeid og de forankringsprosesser som må til lokalt for å styrke og kvalitetssikre sitt forebyggingsarbeid.

Følgende hovedprinsipper bør legges til grunn i arbeidet:

1. Velfungerende institusjoner/arenaer for barn og unge

Den viktigste faktoren for å forebygge utvikling av problemer knyttet til barn og unge er god fungering i det ordinære tjenestetilbudet. Velfungerende barnehager og skoler der barn og unge møter et tilbud som er tilpasset den enkelte og som gir dem utfordringer og opplevelse av mestring, og helsestasjoner og skolehelsetjeneste som gir god veiledning og hjelp.

Videre bør det primærforebyggende arbeidet være en naturlig del av ordinær virksomhet. Fritidstilbudet og det totale oppvekstmiljøet vil selvsagt også være av stor betydning uten at det blir kommentert nærmere i dette programmet.

2. Tidlig innsats

Tidlig intervensjon, som betyr at innsats settes inn på et tidlig tidspunkt, eller at man griper tidlig inn i forhold hvor en ser en problemutvikling, er av avgjørende betydning både for den enkelte og for samfunnet. Jo tidligere et problem oppdages og innsats settes inn, desto større er sannsynligheten for en positiv utvikling. Forskning viser at de fleste tilfeller av barn med adferdsproblem i dagens skole kunne ha vært identifisert allerede når barnet er to år. Flere kommuner har hatt positive erfaringer med utvidet 4-års kontroll i samarbeid med flere tjenester som spesialisthelsetjenesten, tannhelsetjenesten, barnevern, barnehage. Den samfunnsøkonomiske gevinsten av tidlig innsats er høy, fordi færre vil utvikle alvorlige problemer.

3. Ansvar for observasjon og handling

For alle som arbeider i helsestasjon, barnehage, skole eller andre tjenestetilbud rettet mot barn og unge må det være klargjort at de har ansvar for å følge med på den enkeltes trivsel og utvikling, og at de har plikt til å medvirke for å forhindre misstilpasning og manglende fremgang. Denne innsatsen skal delvis skje som en naturlig del av det løpende arbeidet som en står for selv, eller sammen med kolleger. Når det er hensiktsmessig skal det dessuten skje gjennom samarbeid med og med hjelp fra, andre funksjoner innenfor eller utenfor egen organisasjon. Personalets meldingsplikt er omtalt i Opplæringsloven og Barnehageloven.

4. Tydelige beskrivelser av hvem en skal samarbeide med og hvor en kan få hjelp

Den enkelte som yter tjenester til barn og unge må ha tilgang til tydelige rutiner og retningslinjer for å etablere samarbeid og/eller få hjelp når det dukker opp problemer som krever samarbeid. Dette kan både gjelde i forhold til enkeltindivid eller forhold av systemkarakter. Rutiner for samarbeid og hjelp må utarbeides både på tvers av nivåer og på tvers av fagområder, den enkelte ansatt må gjøres kjent med disse.

5. Del av styrings- og kvalitetssystem

Den forebyggende innsatsen i forhold til barn og unge må være en del av styrings- og kvalitetssystemene i kommuner, fylkeskommune og statlige etater. Mål for den forebyggende innsatsen må være tydeliggjort for underliggende enheter og for den enkelte som arbeider innenfor disse, og det må foreligge krav til resultatrapportering. På tilsvarende måte må rutiner og avviksrapporteringer for det forebyggende arbeidet bygges inn i kvalitetssystemene for å sikre at avvikene lukkes og rutinene blir enhetlig praktisert..

6. Del av planarbeidet

For å sikre at det forebyggende arbeidet får nødvendig status og prioritet, må arbeidet forankres på øverste politiske og administrative nivå. Arbeidet bør også forankres i overordnede planverk og ha en helhetlig tilnærming, og ikke nøye seg med en strategi for rusproblemer, en for psykisk helse, en annen for ungdom som begår kriminalitet osv.

7. En kontaktperson

Når flere instanser har jevnlig kontakt av forebyggende karakter må det være rutiner for at det blir utpekt en kontaktperson som har kontakten med den enkelte det gjelder. Den utpekte kontaktpersonen må få en fast samarbeidskontakt i de andre aktuelle instansene. Kontaktpersonene i de ulike enhetene må ha fullmakter slik at nødvendige tiltak kan

iverksettes og tilpasses raskt. Prinsippet om en kontaktperson og en gruppe kontaktpersoner vil være særlig viktig når det gjelder sekundærforebyggende tiltak der samordning ofte ikke vil være sikret ved lov og regelverk. Prinsippet om en kontaktperson er lovfestet for barn og unge som mottar tjenester fra flere instanser, og i disse tilfellene skal det gis tilbud om individuell plan for å koordinere arbeidet.

III MÅLSETTING

Alle unge i Vestfold skal kvalifiseres til arbeidsliv eller videre utdanning.

Det kreves et felles løft fra alle involverte parter for å nå målsettingen om at alle unge i Vestfold som har forutsetninger for det skal kvalifiseres til arbeidsliv og videre utdanning.

Innen år 2018 skal:

95 % som påbegynner videregående utdanning skal fullføre utdanningen.

Leseferdigheten på 5.trinn i Vestfold skal være innenfor de fem beste fylkene i landet.

Levekårsindeksen skal være over landsgjennomsnittet

Tilnærmet alle ungdommer i ungdomsskolen begynner på skolen i dag, men over 20 prosent gjennomfører ikke påbegynt utdanning. Det blir derfor viktig at det gis karriereveiledning for ungdommene når de skal velge videregående utdanning eller annen kvalifisering til arbeid. Det er i tillegg behov for et bedre tilbud til elever som er mer praktisk orienterte både i ungdomsskolen og i videregående skole.

Dårlige leseferdigheter i 5.trinn er et faresignal og nødvendige tiltak må iverksettes. De nasjonale prøvene som gjennomføres er et godt redskap får og måle leseferdighetene på 5.trinn (eller 10-/11-åringer).

Gode oppvekstvilkår og familiens levekår har stor betydning for om den enkelte gjennomfører videre utdanning eller kvalifiseres til arbeidslivet. Gjennom forskning og utviklingsarbeid vet man at barns oppvekstvilkår og sosial bakgrunn har betydning for gjennomføring av videregående utdanning eller annen kvalifisering til arbeidsliv. Det viktig å fange opp risikosignaler tidlig for å igangsette nødvendige tverrfaglige tiltak.

IV TILTAK:

Det er kommunene som har hovedansvaret for å tilrettelegge for gode oppvekstvilkår for barn og unge, og at forebyggende arbeid blir prioritert innenfor gjeldene lov- og regelverk. Kommunens barne- og ungdomspolitikkk skal ta utgangspunkt i lokale forhold og skal stimulere til tverrfaglig samarbeid. Kommunen, fylkeskommunen og de aktuelle statlige etater har ansvar for å gjennomføre de nødvendige tiltak, planarbeid og forankringsprosesser lokalt som er nødvendig for å styrke og kvalitetssikre sitt forebyggingsarbeid basert på hovedprinsippene i punkt III. I dette handlingsprogrammet er ikke tiltak og planarbeidet som må foregå i den enkelte enhet omtalt nærmere. Handlingsprogrammet konsentrer seg om strukturelle tiltak på regionsnivå som antas å være særlig viktig for å lette arbeidet i den enkelte kommune, fylkeskommune og de aktuelle statlige etater.

Tiltak 1:

Utarbeide avtaler og rutiner for regionalt samarbeid om forebyggende arbeid for å sikre at unge fullfører grunnopplæring eller annen liknende kvalifisering til arbeid.

Det nedsettes en arbeidsgruppe som får i mandat å utarbeide rutiner og avtaler for regionalt samarbeid for å sikre at unge fullfører grunnopplæringen eller annen liknende kvalifisering til arbeid.

Arbeidsgruppen skal:

- Beskrive den enkelte enhets ansvar, rollefordeling og funksjoner. Arbeidsgruppen skal lage en oversikt over hvem som har ansvar for hva. Det skal lages en brosjyre for brukere hvor det fremgår hvem som har ansvar for ulike tjenester og hvem som kan kontaktes. Hvem som har ansvar for oppdatering av brosjyren skal også beskrives.
- Utarbeide et forslag til forpliktende avtaler. Arbeidsgruppen skal kartlegge allerede eksisterende avtaler og utvikle forslag til nye avtaler der hvor dette ansees som nødvendig. Avtalene skal sikre at hovedprinsippene omtalt i punkt III blir ivaretatt – tidlig innsats og én kontaktperson skal ivaretas i avtalene.
- Utarbeide rutiner for samarbeid og kontakt. Basert på avtaler skal det utarbeides rutiner for samarbeid og kontakt. Det skal lages en plan for hvordan disse skal gjøres kjent for den enkelte ansatte i de involverte tjenestene.

Representanter i arbeidsgruppen:

Rådmann Tron Bamrud, Sande kommune (leder), Kommunalsjef Unni Bu, Re-kommune, RE- leder Ingunn Hjelm, Larvik kommune, Rådgiver Cecilie L. Bjørnøy, Vestfold fylkeskommune, leder Ann-Eirin Lieng, Bufetat fagteam Tønsberg, Fungerende . direktør Finn Hall, Psykiatrien i Vestfold HF, prosjektleder etablering av NAV-kontor i Vestfold, Per Caspersen, NAV

Ressursutnyttelse:

Lønnsmidler for deltakelse i arbeidsgruppen dekkes av den enkelte virksomhet. Det avsettes midler tilsvarende et halvt årsverk for å koordinere og lede arbeidsgruppens arbeid, i tillegg avsettes midler til informasjonsmateriell. Til sammen kr. 350.000,-. Avsatte midler forutsetter sentral finansiering.

Tiltak 2:

Utvikle opplæringstilbud for elever som er praktisk orientert.

Det nedsettes en arbeidsgruppe som får i mandat å komme med forslag til et bedre opplæringstilbud for de praktisk-orienterte elever i ungdomsskole og i videregående skole. Det er allerede iversatt en del tiltak for denne målgruppen og arbeidsgruppen skal bygge videre på dette arbeidet.

Arbeidsgruppen skal:

- Kartlegge eksisterende tilbud i videregående opplæring som fører fram til annen kompetanse enn studiekompetanse eller bestått fagbrev, og foreslå nye tilbud. Tilbudene om annen kompetanse skal fremstå som legitime og fullverdige valg som kan gjøres som en del av det ordinære inntaket.
- Foreslå tiltak som kan føre til at grunnskolen og den videregående skole, på en bedre måte enn i dag, behersker arbeidsmetoder som kan brukes for å tilpasse opplæringen til praktisk-orienterte elever.
- Komme med forslag til hvordan næringslivet i større grad enn i dag kan trekkes inn som medspiller i grunnopplæringen. Dette kan for eksempel være bedrifter som alternativ læringsarena og bruk av ressurspersoner fra næringslivet. Utvalget skal utarbeide utkast til systematisering og avtalefesting av samarbeid mellom den enkelte bedrift og skole.
- Komme med forslag til hvordan samarbeidet mellom grunnskoler og videregående opplæring, blant annet karriereveiledning/rådgivning og overgang fra grunnskole til videregående opplæring, skal forbedres og systematiseres. Arbeidsutvalget skal lage utkast til avtaler og rutiner for samarbeidet.

Representanter i arbeidsgruppen:

Erla Jonsdottir, Vestfold fylkeskommune (leder), Ingvild Holth, NHO, Øystein Trulsen, Holmestrand vgs., Studierektor Marianne Kristoffersen Egeland, Horten vgs., Linda Bredeesen, NAV, Utdanningsdirektør Kari Evensen, Fylkesmannen i Vestfold, fylkessekretær Per-Kristian Finstad, LO.

Ressursutnyttelse:

Lønnsmidler for deltakelse i arbeidsgruppen dekkes av den enkelte virksomhet. Det avsettes midler tilsvarende et halvt årsverk for å koordinere og lede arbeidsgruppens arbeid på kr. 250.000,-. Avsatte midler forutsetter sentral finansiering.

V ORGANISERING

Kommuner, fylkeskommune og aktuelle statlige etater må gjennomføre nødvendig planarbeid og de forankringsprosesser som må til for å systematisere og kvalitetssikre sitt forebyggingsarbeid. De hovedprinsippene som er omtalt i kapittel III skal legges til grunn for dette arbeidet. Kommunenes planarbeid vil være særlig viktig ettersom deres ansvar strekker seg over alle forebyggingsnivåene som er omtalt og omfatter alle sektorer. I dette handlingsprogrammet er ikke planarbeidet som må foregå i den enkelte enhet omtalt nærmere. Handlingsprogrammet har konsentrert seg om strukturelle tiltak på regionsnivå som antas å være særlig viktig for å lette arbeidet i enkeltkommuner og enkeltenheter.

For å sikre fremdriften i arbeidsgruppene må en sentral gruppe ha en pådriverrolle. Styringsgruppen skal sikre fremdrift og koordinering av arbeidet. Styringsgruppen vil i tillegg til å ha pådriverrollen, også ha et ansvar for oppfølging av arbeidet i oppnevnte arbeidsgrupper og følge opp rapporteringene fra gruppene i tillegg til å ha ansvar for å tilrettelegge og gjennomføre oppstarts- og erfaringskonferanser.

Styringsgruppen har følgende medlemmer:

Thorvald Hillestad, ordfører Re kommune
Karen Anne Kjendlie, leder i hovedutvalget for utdanning
Tron Bamrud, rådmann Sande kommune
Sissel Leet Skeide, rådgiver ungdomsskole Sande kommune
Thorbjørn Nygaard, ass.direktør i Vestfold fylkeskommune
Elisabeth Brettås, PP-tjenesten Horten kommune
Per Kristian Finstad, distriktssekretær LO Vestfold
Ingvild Holth, seniorrådgiver NHO
Stein Are Agledal, direktør Psykiatrien I Vestfold HF
Trine Heibø Holm, Direktør NAV-Vestfold
Benedicte Bjørnland, Politimester i Vestfold
Kari Evensen, Utdanningsdirektør Fylkesmannen i Vestfold
Bjørn Strandli, ass.fylkesmann Fylkesmannen i Vestfold (leder for gruppen)
Eldar Dybvik, prosjektleder Fylkesmannen i Vestfold (sekretær)

Fylkesmannen vil koordinere arbeidet og det avsettes midler til dette arbeidet tilsvarende en 40 prosent stilling, i sum kr. 200.000,- i 2008/2009.

KS og Fylkesmannen oppnevner representanter til den sentrale gruppen. Sentral gruppe oppnevner representanter til arbeidsgruppene til tiltak 1 og 2, fastsetter endelig mandat for disse og mottar rapport på status for arbeidet

VI OPPFØLGING/FØLGEEVALUERING

Det er ønskelig å invitere et forskningsmiljø for å følge arbeidet i handlingsprogrammet og evaluere om målsettingene blir nådd. Samtidig er det ønskelig at disse har en sentral rolle i forbindelse med gjennomføring av erfaringskonferansene. Det forutsettes en sentral finansiering.

VII FREMDRIFT

Mars 2008:	Oppnevning av representanter i sentral gruppe og arbeidsgruppene.
April 2008:	Utarbeidelse av mandat til arbeidsgruppene
September 2008:	Oppstartskonferanse.
Mai 2009:	Arbeidsgruppene ferdigstiller sitt arbeid.
Årlige konferanser:	Erfaringskonferanse – hvor er vi nå?

VIII FINANSIERING/BUDSJETT

Handlingsprogrammet finansieres som et spleiselag mellom involverte parter. Det forutsettes at den enkelte virksomhet følger opp arbeidet i egen organisasjon og at forebyggende arbeid for barn og unge blir prioritert innenfor eksisterende rammer. Det søkes om sentral finansiering for ledelse av arbeidsgruppene, koordinering av arbeidet, gjennomføring av erfaringskonferanser og følgeevaluering.

Finansieringsbehov 2009:

Lønnsutgifter tilsvarende 50 prosent stilling leder for arbeidsgruppe, tiltak 1	kr. 250.000,-
Informasjonsmateriell, tiltak 1	kr. 100.000,-
Lønnsutgifter tilsvarende 50 prosent stilling leder for arbeidsgruppe, tiltak 2	kr. 250.000,-
Lønnsutgifter - 40 prosent koordinatorstilling	kr. 250.000,-
Oppstartskonferanse/oppfølgingskonferansen 2009	kr. 210.000,-
Følgeevaluering – Høgskolen	<u>kr. 140.000,-</u>
Sum sentral finansiering 2009	<u>kr.1.200.000,-</u>

Årlig finansieringsbehov 2010-2018:

Årlige erfaringskonferanser	kr. 50.000,-	
Følgeevaluering – Høgskolen	<u>kr. 70.000,-</u>	<u>Kr. 140.000,- per år</u>